

Landbruks- og matdepartementet
Postboks 8007 Dep
0030 OSLO

Vår ref.:
201407059-2
(Bes oppgitt ved henvendelse)

Deres ref.:
14/536

Dato:
Kristiansand, 20.10.2014

Høring av forskrift om produksjonstilskudd og avløsertilskudd i jordbruket

Landbruks- og matdepartementet har sendt forslag til ny forskrift om produksjonstilskudd og avløsertilskudd i jordbruket på høring, frist for høringsuttalelse er 20. oktober 2014. Departementet tar sikte på at ny forskrift skal tre i kraft fra 1. januar 2015.

Forskrift om produksjonstilskudd i jordbruket inneholder grunnleggende vilkår for å motta ulike tilskudd for den produksjonen som skjer i regi av det enkelte jordbruksforetak. Disse vilkårene er sentrale i norsk landbrukspolitikk

Departementet har lagt opp til å utarbeide en ny forskrift framfor å gjøre omfattende endringer i gjeldende forskrift.

Vurdering og uttalelser:

Kristiansand kommune har kun omtalt de de bestemmelsene hvor vi har merknader og kommentarer til bestemmelsene i ny forskrift, øvrige bestemmelser er ikke omtalt.

§ 2 Grunnvilkår Endringer i grunnvilkår for tilskudd

Krav om tilknytning til landbrukseiendom foreslås fjernet, da Departementet mener at det ikke vil være mulig å drive vanlig jordbruksproduksjon dersom produksjonen er helt løsrevet fra en landbrukseiendom.

Krafftør baserte produksjoner som svin og fjærfe kan drives løsrevet fra en landbrukseiendom. Uten krav til tilknytning til landbrukseiendom blir disse produksjonene mer og mer fabrikkproduksjon noe som vanskelig kan sees som en ønsket utvikling for norsk landbruk jf. formålet med forskrift. Dette vil også åpne for eierformer der det vil være vanskelig å spore hvem som står som eiere og vanskeliggjøre håndheving av bestemmelsene om driftsfellesskap. Vi foreslår at kravet til landbrukseiendom beholdes. Unntak for foretak som driver kun birøkt foreslås videreført.

§ 3

Tilskudd til husdyrhold

Det kan gis tilskudd for husdyr eller bikuber som foretaket disponerer på det tidspunkt eller i den perioden som fremgår av jordbruksavtalen. Tilskudd til hest i pensjon i beitesesongen bør videreføres med dagenes krav til avtaler mellom søker av PT og hesteeier.

At hoveddelen av dyrets grovfôrintak i gitt antall uker har skjedd på innmarks- og utmarksbeite ved beiting er vanskelig å kontrollere.

§ 4

Tilskudd til jordbruksareal

Miljøkrav

Formålet med § 8 om miljøkrav har vært å bidra til en mer miljøvennlig jordbruksproduksjon ved at miljøverdiene i landbrukets kulturlandskap ivaretas og at forurensing fra jordbruket begrenses. I jordbruksavtalen var det et standardisert trekk for foretak som ikke hadde miljøplan/mangelfull miljøplan, trekket var bestemt etter størrelsen på arealene foretaket disponerte.

I jordbruksoppgjøret ble det bestemt å avvike forskrift om miljøplan og innlemme krav om gjødslingsplan og sprøytejournal i produksjonsforskrift. Internkontroll som dokumenterer miljømessige forhold knyttet til jordbruksdriften ivaretas gjennom KSL.

Endring av krav til miljøplan til at gjødslingsplan og sprøytejournal blir et vilkår for å motta arealtilskudd vil kunne medføre større konsekvenser for foretakene. Der det tidligere ble gitt et skjematisk trekk for manglende/mangelfull gjødslingsplan eller sprøytejournal (når søker selv hadde opplyst at han/hun ikke hadde en fullverdig miljøplan) vil hele arealtilskuddet nå avkortes dersom vilkår om gjødslingsplan og sprøytejournal ikke overholdes. Kommunen mener det må være en forholdsmessighet mellom brudd på vilkår og reaksjon. Dersom det mangler jordprøver for ett skifte eller jordprøvene er for gamle for ett skifte og ellers alt er i orden med gjødslingsplanen jf. det den skal inneholde jf gjeldende forskrift, vil et trekke av hele arealtilskuddet for foretaket virke uforholdsmessig strengt.

I forslag til ny forskrift stilles det krav om begrenset naturlig vegetasjonsbelte som motvirker avrenning mot vassdrag eller kanal med årssikker vannføring. Vegetasjonsbeltet kan ikke jordarbeides. For forvaltningen vil det uten en konkret minstebredde av vegetasjonsbeltet bli krevende å håndtere oppfølging av brudd på dette kravet. Vilkåret vil gi rom for ulike tolkninger og faglig uenighet hvor bred en kantsone skal være og hva som er et naturlig vegetasjonsbelte som motvirker avrenning.

Det er ikke sammenheng mellom høringsforslaget og vannressursloven. I vannressursloven er det krav om opprettholdelse av naturlig vegetasjonsbelte som ikke jordarbeides langs vassdrag med årssikker vannføring. Det er gitt unntak for kantvegetasjon i de tilfeller hvor det ikke var etablert kantvegetasjon før 2001. I vannressursloven skal dette beltet bestå av en variert vegetasjon av busker og trær. Å innføre krav om å opprette en naturlig buffersone langs alle vassdrag med årssikker vannføring vil være strengere enn vannressursloven og vil få konsekvenser for mange bruk.

Forbudet mot å foreta inngrep som forringer kulturlandskapet foreslås videreført. Det er ikke spesifisert hvilke tiltak dette gjelder. Og det er ikke avklart hvordan kommunene skal vurdere tiltak som ikke har et særskilt regelverk å vise til (f.eks fjerning av steingjerder som ikke er fredet). Det er heller ikke avklart hvordan dette kravet skal kontrolleres av kommunene. Internkontroll som dokumenterer miljømessige forhold knyttet til jordbruksdriften, forutsettes i

varetatt av KSL-systemet. Dersom kravet skal videre føres og kommunene skal kunne kontrollere det må det klargjøres hva og hvordan dette skal kunne kontrolleres av kommunene når det ikke finnes noen krav til miljødokumentasjon som skal legges fram av foretaket.

Et inngrep som forringer kulturlandskapet vil medføre at søker ikke vil være berettiget arealtilskuddet, dette vil virke uforholdsmessig strengt i noen tilfeller.

§ 11 Avkorting ved regelverksbrudd og § 12 Avkorting ved feilopplysninger

Bestemmelsen er i begge § endret fra *kan* til *skal* når det gjelder regelverksbrudd/feilopplysninger, hvor nå hele eller deler av tilskuddet som tilfaller foretaket skal avkortes.

I dagens regelverk sier bestemmelsen om feilopplysninger at «Dersom foretaket uaktsomt eller forsettlig har gitt feil opplysninger som har eller ville dannet grunnlag for en urettmessig utbetaling av tilskudd, *kan* hele eller deler av produksjonstilskuddet som tilfaller foretaket holdes tilbake.» I forslag til ny forskrift er det innført en «*skal*»-regel for avkorting ved feilopplysninger.

Vi anbefaler at gjeldende «*kan*»-regel videreføres også i ny forskrift. Det kan være mange grunner til at det forekommer feilopplysninger i søknad om produksjonstilskudd. Ett tastetrykk som åpenbart er feil, endringer i arealopplysninger ved oppdateringer av gårdskart. Vurdering av avkorting bør gjøres etter en helhetlig skjønnsmessig vurdering hos den enkelte kommune, og en kategorisk «*skal*»-regel for avkorting gir lite rom for skjønn.

Ann Elin Teksdal
Landbrukskonsulent